

Statens Planteavlsforsøg

1392. MEDDELELSE

80. ÅRGANG 23. FEBRUAR 1978

Udgivet af
Statens
Planteavlsudvalg

Statens Forsøgsstation, Blangstedgaard, 5220 Odense SØ

Plantageetablering med grundstammer og håndpodninger

J. Vittrup Christensen

Forøgelse af træantallet pr. arealenhed er en effektiv metode til hurtigere at opnå fuldt udbytte i en æbleplantage. I Holland er det således almindeligt at plante 2-3000 træer pr. ha, og der er stigende interesse for plantning af op til 4000 træer pr. ha.

En intensivisering af plantagerne i den retning begrænses af de store investeringsomkostninger til indkøb af træer. Derfor har udviklingen mod meget intensive plantninger stimuleret interessen for ultraditionelle metoder til etablering af plantager.

I et forsøg på Blangstedgaard undersøgte forløbet af bæringen ved direkte udplantning af grundstammer og håndpodninger i sammenligning med traditionelle 1-års træer i en plantning med 4000 træer pr. ha.

Forsøget

Forsøget blev plantet foråret 1972 med en trætetthed på 4000 træer pr. hektar, der blev udplantet som henholdsvis grundstammer, håndpodninger og et-års træer. Grundstammerne blev okuleret på plantestedet sommeren 1972. Forsøget blev udført med sorterne 'Summerred' og 'Spartan' på grundstammerne M 9 og M 26.

Resultater

Udbytteforløbet de første 6 år efter plantning er opført i *tabel 1* som tons pr. ha.

'Summerred'

Allerede tredje år var der et meget stort udbytte på de træer, der blev udplantet som et-års, men sjette år gav de kun et meget lille udbytte på M 9, formodentlig på grund af begyndende hvert andet års bæring forårsaget af foregående års meget store udbytte i forhold til træernes størrelse. Allerede 4. år var der et antageligt udbytte på træer, der blev udplantet som grundstammer og håndpodninger.

Alle etableringsmetoder gav det største udbytte på grundstamme M 26.

'Spartan'

Denne sort kom lidt senere i bæring end 'Summerred', navnlig på M 26. Allerede fra femte år efter plantning var udbyttet på M 9 omtrent lige stort ved alle plantemetoder, hvorimod træer på M 26 udplantet som grundstammer endnu efter 6 år har givet mindre udbytte end håndpodninger og et-års træer.

De to sidstnævnte plantemetoder gav omtrent lige stort udbytte fra femte år og næsten ens udbytte på de to grundstammer.

Tabel 1. Udbytte, tons pr. ha.

Plantemateriale	År efter plantning i plantage					
	2. år	3. år	4. år	5. år	6. år	ialt 2.-6. år
'Summerred' /M 9						
Grundstammer ...	0	2,7	16	17	21	57
Håndpodninger ...	0,1	11,3	24	18	30	83
Et-års træer	2,5	31,0	25	38	7	104
'Summerred' /M 26						
Grundstammer ...	0	0,5	21	28	32	82
Håndpodninger ...	0	11,0	25	22	36	94
Et-års træer	4,9	38,9	26	34	27	131
'Spartan' /M 9						
Grundstammer ...	0	0	2,8	18	36	57
Håndpodninger ..	0	0,7	16,8	18	36	71
Et-års træer	0	12,6	25,0	21	35	93
'Spartan' /M 26						
Grundstammer ...	0	0	0,1	12	21	33
Håndpodninger ...	0	0,7	16,8	14	38	68
Et-års træer	0	12,9	24,0	18	30	85

Konklusioner

Etablering af tætplantning med 4000 træer pr. hektar ved udplantning på grundstammer på blivestedet gav i gennemsnit af to sorter og to grundstammer de første 6 år 46 tons mindre pr. hektar end traditionel udplantning af et-års træer. Udplantning af håndpodninger gav derimod kun et mindre udbytte på 24 tons pr. ha.

Det mindre udbytte skal sammenholdes med de

væsentlig mindre direkte investeringer i plantemateriale. I 1977/78 ville investeringer i plantemateriale pr. hektar med 4000 træer pr. hektar være cirka:

Grundstammer	8.000 kr.
Håndpodninger	16.000 kr.
Et-års træer	72.000 kr.

Til disse beløb kommer for grundstammernes vedkommende omkostninger til podedkviste og arbejde med tiltrækning af træerne. Etablering ved håndpodninger kræver ekstra arbejde ved tiltrækning af stamme, hvortil der ofte vil være behov for en stok til hvert træ.

En beregning af rentabiliteten ved de forskellige metoder er ikke udført her, da den vil være afhængig af mange individuelle forhold, som f.eks. frugtavlens ekspertise i tiltrækning af træerne på blivestedet, værdien af andre kulturer, arbejdsmæssig indpasning i driftsformen, prisforholdet på plantematerialet og kapital til rådighed. Dertil kommer, at skatte-tekniske forhold kan øve en meget stor indflydelse på en beregning af rentabiliteten.

Den relativt ringe forskel i anskaffelsespris mellem grundstammer og håndpodninger, men stor forskel i udbytte, tyder på, at det altid vil være mere fordelagtigt at pøde grundstammerne inden udplantning.

Abonnement på meddelelser fra Statens Planteavlsvforsøg kan bestilles ved indsendelse af abonnementsbeløbet til bladets ekspedition, Statens Planteavlskontor, Kongevejen 83, 2800 Lyngby, postgiro 200 2299, tlf. (02) 85 50 57. Abonnementsprisen er for 1978 60,00 kr. årligt excl. moms. Adresseændring bedes meddelt bladets ekspedition.

Trykt i 7.000 eksemplarer.